

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ»
підготовки бакалавра (першого рівня освіти)

Розробник: Сур'як А.В., доцент кафедри економіки і торгівлі к.е.н. доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №6 від 12.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин / кредитів		Рік навчання – 3
150/5		Семестр – 6
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Сур'як Алла Володимирівна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
 Контактні дані: 066775 91 78 surjak.alla@vnu.edu.ua
 Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Економічна безпека бізнесу» складено з урахування можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти першого рівня освіти бакалавр. Для формування системи знань про економічну безпеку бізнесу через використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки бізнесу та для формування навичок розробки практичних рекомендацій для зниження ризиків бізнесу та розробки антикризових заходів.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента - формування здобувачів комплексу знань і вмінь у сфері формування та забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Завдання освітнього компонента - сформувати сучасне економічне мислення сутності та основних методів оцінювання ринкової безпеки бізнесу, напрямів і способів захисту ринкової позиції суб'єкта господарювання

3. Soft skills.

Розвиток soft skills допоможе здобувачам освіти ефективно застосовувати свої знання в майбутній професійній діяльності. 1. Критичне та аналітичне мислення Критична оцінка: Аналіз та інтерпретація. Вміння використовувати логіку та причинно-наслідкові зв'язки для пояснення економічних подій і наслідків. 2. Здатність до вирішення проблем безпеки бізнесу Ідентифікація проблеми. 3. Взаємодія: Обмін знаннями. Прийняття зворотного зв'язку. 4. Адаптивність до економічного середовища. Гнучкість. Стійкість до змін: Готовність працювати в змінювальних умовах.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 <i>Економічна безпека бізнесу: сутність і передумови формування</i>						
Тема 1. Предмет та методи економічної безпеки бізнесу.	10	1	1	8	-	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 2. Економічна безпека бізнесу: сутність і передумови формування.	12		1	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8

Тема 3. Організаційні та техніко-технологічні основи економічної безпеки бізнесу.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 4. Ринкова та зовнішньоекономічна безпека бізнесу.	13		2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 1	49	2	6	38	3	30
Змістовий модуль 2. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства						
Тема 5. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 6. Інформаційна безпека бізнесу.	13	1	2	10	-	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 7. Фінансова безпека бізнесу.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 8. Політико-правова, силова та екологічна складові економічної безпеки.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 2	55	4	8	40	3	30
Змістовий модуль 3. Діагностика економічної безпеки						
Тема 9. Діагностика економічної безпеки	11	1	1	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 10 Система управління економічною безпекою бізнесу	11	1	1	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Тема 11 Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки бізнесу	12	1	2	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 12. Шляхи та перспективи забезпечення економічної безпеки бізнесу в сучасних умовах.	12	1	2	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Разом за модулем 3	46	4	6	32	4	20
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов’язковим. Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surl.li/cc/fgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Сутність економічної безпеки та основні підходи до її трактування.
2. Взаємозв'язок безпеки з надійністю, стійкістю та адаптивністю економічної системи.
3. Роль безпеки у забезпечення ефективного функціонування і розвитку економічних систем.
4. Зміст і основні види деструктивних чинників економічної безпеки.
5. Види економічної безпеки за рівнями економічних систем.
6. Економічна безпека бізнесу: сутність і складові. Поняття економічної безпеки бізнесу.
7. Інформаційний, зовнішній та ресурсно-функціональний підходи до дослідження економічної безпеки бізнесу.
8. Класифікацію загроз економічній безпеці бізнесу.
9. Мета і завдання забезпечення безпеки бізнесу.

10. Основні функціональні складові (напрями) економічної безпеки суб'єктів господарювання.
 11. Передумови та чинники формування економічної безпеки національних підприємств.
 12. Об'єктивні передумови необхідності забезпечення безпеки вітчизняних підприємств.
 13. Вплив держави на рівень економічної безпеки бізнесу.
 14. Бізнес-процеси як основа формування економічної безпеки.
 15. Сутність процесного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства.
 16. Основні типи бізнес-процесів для управління економічною безпекою підприємства.
 17. Поняття і складові системи управління бізнесом в контексті забезпечення його економічної безпеки.
 18. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.
 19. Поняття, особливості та роль техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства.
 20. Бізнес-процеси як основа формування економічної безпеки.
 21. Сутність процесного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства.
 22. Основні типи бізнес-процесів для управління економічною безпекою підприємства.
 23. Поняття і складові системи управління бізнесом в контексті забезпечення його економічної безпеки.
 24. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.
 25. Поняття, особливості та роль техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства.
 35. Бізнес-процеси як основа формування економічної безпеки.
 36. Сутність процесного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства.
 37. Основні типи бізнес-процесів для управління економічною безпекою підприємства.
 38. Поняття і складові системи управління бізнесом в контексті забезпечення його економічної безпеки.
 39. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.
 40. Поняття, особливості та роль техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства.
 41. Бізнес-процеси як основа формування економічної безпеки.
 42. Сутність процесного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства.
 43. Основні типи бізнес-процесів для управління економічною безпекою підприємства.
 44. Поняття і складові системи управління бізнесом в контексті забезпечення його економічної безпеки.
 45. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.
 46. Поняття, особливості та роль техніко-технологічної складової економічної безпеки
 47. Досвід забезпечення економічної безпеки персоналу в зарубіжних країнах.
 48. Досвід США в сфері забезпечення кадрової безпеки підприємства.
 49. Роль економічної розвідки в діяльності зарубіжних компаній.
 50. Поняття і завдання розвідки у діяльності зарубіжних компаній. Основні методи проведення економічної розвідки підприємствами провідних країн світу.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Економічна безпека бізнесу : навч. посіб. за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. К, 2020. 511 с.
2. Економічна безпека підприємства : навч. посіб [Г. В. Блакита та ін.] Київ. 2021. 303 с.
3. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. / [М. М. Караїм та ін.] ; за заг. ред. А. М. Штангрета Львів : Українська академія друкарства, 2021. 476 с.
4. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Шкарлет С. М. та ін. ; під заг. наук. Шкарлета С. М. Чернігів.. 2021. 205 с.
5. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : підручник / [З. С. Варналій та ін.] ; за ред. З. С. Варналія Чернівці : Технодрук, 2020. 457 с.

Додаткова

1. Берлач А. І. Безпека бізнесу Київ. 2020. 280 с.
2. Економічна безпека в умовах індустріальної революції за ред.: В. Ю. Худолей, Т. В. Пономаренко Київ. 2023. 282с.
3. Економічна безпека підприємства за заг. ред. А. М. Штангрета . Львів, 2020. 292 с.
4. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / Т. І. Олійник ; Дніпро. 2020. 103 с.
5. Економічна безпека підприємства: виклики XXI сторіччя монографія / Т. Л. Зубко Київ. 2021. 419 с.
6. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін.. К, 2021. 544 с.
7. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності: підручник / В. І. Франчук . Львів. 2020. 235 с.

Інтернет-і ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
3. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>